

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Noteikumi par ziņošanu par būtiskiem maksājumu pakalpojumu incidentiem" anotācija

Nosaukums	Noteikumi par ziņošanu par būtiskiem maksājumu pakalpojumu incidentiem
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 104. ¹ panta ceturtnā daļa
Mērķis un būtība	<p>Noteikumu projekta mērķis ir noteikt kārtību, kā novērtēt būtiskus incidentus, un paredz saņemt no tirgus dalībniekiem – maksājumu pakalpojumu sniedzējiem – operatīvu informāciju par notikušajiem būtiskajiem incidentiem, lai Latvijas Banka pēc iesniegtās informācijas nozīmīguma izvērtēšanas un ar mērķi klientu (sabiedrības) interesēs nodrošināt pēc iespējas augstāku maksājumu pakalpojumu drošību varētu informēt atbildīgās valsts iestādes un tirgus dalībniekus, kurus incidenti vai to radītās sekas varētu skart, un nodot saņemto informāciju Eiropas Banku iestādei (turpmāk – EBI) līdzīgu funkciju veikšanai. Maksājumu pakalpojumu incidentu analīzes un ziņošanas procesa uzlabošana veicinātu šādu incidentu skaita un ietekmes mazināšanu nākotnē, t. i., stiprinātu maksājumu pakalpojumu sniedzēju digitālo noturību.</p> <p>Pašlaik ir spēkā Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumā ietvertais deleģējums informācijas tehnoloģiju un drošības risku pārvaldības jomā, un to izpilda Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 14. jūlija noteikumi Nr. 93 "Normatīvie noteikumi par ziņošanu par būtiskiem maksājumu pakalpojumu incidentiem" (turpmāk – noteikumi Nr. 93).</p> <p>Savukārt saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Finanšu un kapitāla tirgus komisijas ārējie normatīvie akti, kas izdoti līdz 2022. gada 31. decembrim, piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Noteikumi par ziņošanu par būtiskiem maksājumu pakalpojumu incidentiem" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās noteikumus Nr. 93.</p> <p>Savukārt 2022. gada 14. decembrī pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) 2022/2554 par finanšu nozares digitālās darbības noturību un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1060/2009, (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 600/2014, (ES) Nr. 909/2014 un (ES) 2016/1011, kuru</p>

	<p>piemēros no 2025. gada 17. janvāra. Šī Eiropas Savienības tieši piemērojamā tiesību akta prasības aizstās to jautājumu regulējumu, ko atrunā noteikumu projekts.</p> <p>Ņemot vērā, ka starp 2025. gada 1. un 17. janvāri formāli varētu rasties normatīvā regulējuma pārrāvums, lai nodrošinātu tiesisko stabilitāti un skaidrību par piemērojamo regulējumu, ir jāizdod laikā terminēts noteikumu projekts.</p>
<p>Leģitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu projekts konkretizē likumdevēja noteikto deleģējumu, tādējādi noteikumu leģitīmais mērķis vispirms izsvērts, pieņemot Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumu, kurā šādu prasību detalizācija jau vispārīgi paredzēta.</p> <p>Noteikumu projekts ir nepieciešams, lai, pieaugot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju riskam, maksājumu pakalpojumu sniedzēji efektīvi spētu analizēt notikušos incidentus un plānotu atbilstošus drošības pasākumus ar mērķi novērst incidentu atkārtošanos, kā arī lai sekmētu uzraugošo iestāžu vienotu un konsekventu pieeju un lai tās operatīvi un nepieciešamajā apjomā tiktu informētas par incidentiem ar mērķi ierobežot šo incidentu iespējami plašāku ietekmi un novērstu līdzīgu risku turpmāku izplatību finanšu tirgū.</p> <p>Līdz ar to noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir sabiedrības labklājības un personas interešu aizsardzība.</p>
<p>Samērīgums</p>	<p>Atbilstošākais veids, kā nodrošināt Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma prasību kvalitatīvu un vienveidīgu piemērošanu un šajā likumā noteiktā pienākuma izpildi, ir izdot ārējo normatīvo aktu – noteikumus.</p> <p>Noteikumu projektā noteiktā kārtība nodrošinās, ka maksājumu pakalpojumu sniedzēji veiks incidentu analīzi un sniegs efektīvāku operatīvo informāciju formātā, kas ietver tikai būtiskāko informāciju par notikušo incidentu, ļaujot vērtēt incidentu ietekmi uz maksājumu pakalpojumiem kopumā. Veiktā analīze palīdzēs maksājumu pakalpojumu sniedzējiem īstenot pasākumus, lai novērstu līdzīgu incidentu iespēju nākotnē, tādējādi paaugstinot pakalpojumu drošības līmeni. Arī Latvijas Bankas un EBI rīcībā nodotā informācija nodrošinās tām iespēju vērtēt incidentus, novēršot to iespējamu atkārtošanos plašākā mērogā. Ņemot vērā minēto, ir pamats secināt, ka ieguvums sabiedrībai būs lielāks nekā maksājumu pakalpojumu sniedzējiem radītais resursu ieguldījums noteikumu prasību izpildei.</p> <p>Noteikumu projekts ir nepieciešams, lai nodrošinātu ar Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem noteikto prasību saprotamu izpildi, kā rezultātā maksājumu pakalpojumu sniedzēji operatīvi un vienotā formātā ziņos par būtiskiem</p>

	<p>incidentiem un tiks nodrošināta arī iespēja Latvijas Bankai nodot šo informāciju EBI un Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcijai (CERT.LV), kas savukārt nodrošinās iespēju šīm iestādēm vērtēt ar incidentiem saistītos riskus, to cēloņus un sekas un veikt pasākumus to novēršanai, tādējādi paaugstinot maksājumu pakalpojumu drošības līmeni finanšu tirgū kopumā.</p> <p>Noskaidrojot, vai pastāv mazāk ierobežojoši līdzekļi, jāizvērtē, vai ir apsvērtas normas alternatīvas. Satversmes tiesa ir norādījusi, ka, vērtējot, vai leģitīmo mērķi var sasniegt arī citādi, par saudzējošāko un atbilstošāko mērķa sasniegšanas līdzekli var būt nevis jebkurš cits, bet tikai tāds līdzeklis, ar kuru mērķi var sasniegt vismaz tādā pašā kvalitātē. Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Banka izvērtēja, ka nebūtu atbilstoši izdot zemāka līmeņa normatīvos aktus, kuri nebūtu finanšu iestādēm juridiski saistoši, piemēram, ieteikumus. Tādējādi maksājumu pakalpojumu sniedzēji varētu neanalizēt tos skārušos incidentus un neziņotu par tiem. Līdz ar to netiktu sasniegts izvirzītais mērķis paaugstināt maksājumu pakalpojumu drošības līmeni, tādējādi nesasniedzot noteikumu projekta leģitīmo mērķi – sabiedrības labklājības un personu interešu aizsardzību.</p>
Spēkā stāšanās	Atbilstoši Latvijas Bankas likuma 8. panta otrajai daļai – nākamajā dienā pēc noteikumu publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Nav ietekmes uz Latvijas Bankas budžetu.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Salīdzinājumā ar spēkā esošajiem Noteikumiem Nr. 93 noteikumu projekts neparedz jaunas prasības.
Saistītie dokumenti	
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Nav nepieciešama.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts tiks publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība" un par to būs iespējama sabiedrības līdzdalība.</p> <p>Pēc sabiedrības līdzdalības noslēguma noteikumu projekts tiks iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	Saskaņošanas procesā un sabiedrības līdzdalības gaitā saņemto priekšlikumu un iebildumu apkopojums par noteikumu projektu tiks aktualizēts pēc sabiedrības līdzdalības noslēguma.